

NEMIS VA INGLIZ TILLARIDA SANAMALAR VA ULARNING LEKSIK, SINTAKTIK TARJIMA MUAMMOLARI

Azizova Ma'suma Salimovna

QDPI Akademik litseyi ingliz tili fani katta o'qituvchisi,

Saloxitdinova Noila Mixtorovna

QDPI Akademik litseyi nemis tili fani yetakchi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqola ingliz va nemis tilidagi sanamalarning ta'lim sohasidagi yangi rivojlanish asosini tahlil qiladi va so'nggi tadqiqotlar va o'rnatilgan eng yaxshi amaliyotlarga asoslangan faoliyatlar haqida so'z yuritadi. Shuningdek, ushbu maqolada sanamalarni tarjima qilishda duch kelinadigan sintaktik va leksik muammolar haqida so'z yuritadi. Sanamalar tilni o'rganish uchun samarali vosita bo'lib, ular yodlash nutqni kuchaytirish uchun zamin yaratadi. Sanamalar har bir tilda mavjud bo'lib, ularni ushbu maqolada o'zbek, ingliz va nemis tilidagi misollari bilan izlanish olib boriladi.

Key words: ingliz tili, nemis tili, tarjimashunoslik, sintaktika, leksikologiya, sanamalar.

COUNTING PANTING IN GERMAN AND ENGLISH AND THEIR LEXICAL, SYNTACTIC TRANSLATION PROBLEMS

Abstract: This article analyzes the new development framework in English and German dating education and discusses activities based on recent research and established best practices. Also, this article talks about the syntactic and lexical problems encountered in the translation of numbers. Numbers are an effective tool for learning a language, memorizing them creates a foundation for strengthening speech. Numbers are available in every language, and this article will explore them with examples in Uzbek, English and German.

Key words: English, German, translation studies, syntax, lexicology, numbers

ZÄHLREIME IM DEUTSCHEN UND ENGLISCHEN SPRACHEN UND IHRE LEXIKALISCHEN, SYNTAKTISCHEN ÜBERSETZUNGSPROBLEME

Zusammenfassung: Dieser Artikel analysiert den neuen Entwicklungsrahmen in der englischen und deutschen Dating-Ausbildung und diskutiert Aktivitäten, die

auf aktuellen Forschungsergebnissen und etablierten Best Practices basieren. Außerdem behandelt dieser Artikel die syntaktischen und lexikalischen Probleme, die bei der Übersetzung von Zahlen auftreten. Zahlen sind ein effektives Werkzeug zum Erlernen einer Sprache, das Auswendiglernen stellt eine Grundlage für die Stärkung der Sprache dar. Zahlen sind in jeder Sprache verfügbar, und dieser Artikel wird sie mit Beispielen auf Usbekisch, Englisch und Deutsch untersuchen.

Schlüsselwörter: Englisch, Deutsch, Übersetzungswissenschaft, Syntax, Lexikologie, Zahlen

Kirish. Sanamalar ko'pincha raqamlarni sanash va o'rganish uchun ishlatiladigan an'anaviy bolalar qofiyala qo'shiqlari va o'yinlaridir. Nemis tilida eng mashhur sanamalar "Eins, zwei, drei, vier, fünf, sechs, sieben, wo ist nur mein Schatz geblieben?" va "Ene mene miste, es rappelt in der Kiste". Ingliz tilida eng mashhur sanoq qofiyalari

"Ten little Indians" va "One, two, buckle my shoe". Hisoblangan qofiyalarni nemis tilidan ingliz tiliga yoki aksincha tarjima qilishda sintaktik tarjima muammolari paydo bo'lishi mumkin. Masalan, nemischa sanalgan "Eins, Zwei, Drei, Vier, Fünf, Sechs, Sieben" qofiyasi inglizcha sanalgan "One, two, three, four, five, six, seven" qofiyasidan farqli bo'lg'in soniga ega. Shunday ekan, asl nusxaning ritmi va ohangini saqlab qolgan so'zma-so'z tarjimani yaratish qiyin bo'lishi mumkin.

Yana bir muammo bu ikki tildagi so'zlarning har xil talaffuzi. Masalan, nemis tilidagi "Ene mene miste" graf qofiyasida "miste" so'ziga urg'u berilgan bo'lsa, ingliz tilidagi "Ten little Indians" qofiyasida "kichik" so'zi urg'ulangan. So'zma-so'z tarjimada bu farqlar hisobga olinmaydi va asl nusxaning ritmi va ohangini buzishi mumkin.

Nemis va ingliz tilidagi sanamalarni tarjima qilish muammolari. Nemis va ingliz tillari o'rtasida sanamalarni tarjima qilishdagi eng katta qiyinchiliklardan biri bu tilning turli tuzilishi va ritmidir. Nemis tilida ko'p sonli sanamalar buyruq shaklida tuzilgan bo'lsa, ingliz tilida esa ko'pincha hozirgi davomiy zamonda qo'llaniladi. Masalan, nemischa sanoq qofiyasi "Ene mene muh" "Eeny, meeny, miny, moe" deb tarjima qilinadi, inglizcha versiyasi asl nusxadan farqli tuzilishga ega.

Sanamalarni tarjima qilishda yana bir muammo - qofiyada paydo bo'lishi mumkin bo'lgan madaniy murojaatlar. Ushbu havolalarni tarjima qilish qiyin bo'lishi mumkin, chunki ular ko'pincha ma'lum bir madaniyat yoki mintaqaga xosdir. Masalan, nemis tilidagi "Hoppe, hoppe Reiter" qofiyasida ot minishga ishora mavjud

bo'lsa, inglizcha "Ride a cock horse to Banbury Cross" qofiyasida Angliyadagi tarixiy obidaga ishora mavjud. Quyida nemis va ingliz sanamalariga misollar beriladi.

Hoppe, hoppe, Reiter

Main results

Hoppe hoppe Reiter

Wenn er fällt, dann schreit er

Fällt er in das grüne Gras

Macht er sich die Hosen nass

Fällt er in den Graben

Fressen ihn die Raben

Fällt er in die Hecken

Fressen ihn die Schnecken

Fressen ihn die Müllermücken

Die ihn vorn und hinten zwicken

Fällt er in den Sumpf

Macht der Reiter plumps

Ingliz tilidagi sanamalar nemis tilidagi sanamalardan farqli qiladi. Bu farqni quyidagi sanama namunasida ko'rishingiz mumkin. Daddy finger, daddy finger, where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Daddy finger Daddy finger, what's your name?

Thumb I am, thumb I am, that's my name!

Mommy finger, Mommy finger, where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Mommy finger, Mommy finger, what's your name?

I am called the index finger, that's my name!

Brother finger, Brother finger, where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Brother finger, Brother finger, what's your name?

Middle finger, middle finger, that's my name! Sister finger, Sister finger, where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Sister finger, Sister finger, what's your thing? Ring finger, ring finger, I wear the ring

Baby finger, Baby finger, where are you? Here I am, here I am. How do you do?

Baby finger, Baby finger, what's your name?

They all call me Baby finger, That's my name Finger Family, Finger Family,
where are you?

Here we are, here we are. How do you do?

We are called the Finger Family, you know why?

I'm your hand, I'm your hand, I say bye-bye

Nemis va ingliz tili sanamalarining tarjima muammolarining xal qilish usullari. Ushbu qiyinchiliklarni bartaraf etish uchun sanama tarjimonlari ko'pincha turli xil tarjima strategiyalaridan foydalanadilar. Umumiy strategiyalardan biri moslashishdir, bunda tarjimon asl matnni maqsadli til va madaniyatga mos ravishda o'zgartiradi. Masalan, nemischa sanoq qofiyasi "Zehn kleine Zappelmäner" (Ten little fidgety men) ingliz tilida so'zlashuvchi auditoriyaga madaniy jihatdan mosroq bo'lishi uchun "O'n kichik hind" sifatida ingliz tiliga moslashtirilgan.

Yana bir strategiya so'zma-so'z tarjima bo'lib, bunda tarjimon asl matnni iloji boricha yaqinroq saqlashga intiladi. Ushbu yondashuv qofiyalarni sanashda qiyin bo'lishi mumkin, chunki ular ko'pincha tom ma'noga emas, balki tovush va ritmga tayanadi. Biroq, so'zma-so'z tarjima asl matnning madaniy kontekstini saqlab qolish uchun foydali bo'lishi mumkin.

Nemis va ingliz sanama qofiyalari o'rtasidagi farqlar. Ko'plab o'xshashliklarga qaramay, nemis va inglizcha sanamalar o'rtasida ham ba'zi farqlar mavjud. Asosiy farqlardan biri qofiyalarda ishlatiladigan tildir. Nemischa sanash qofiyalari nemis tilida, inglizcha sanash qofiyalari esa ingliz tilida. Demak, bir tilni o'rganayotgan bolalar boshqa tildagi qofiyalarni tushuna olmasligi mumkin. Yana bir farq qofiyalarning mazmunidir. Nemischa sanash qofiyalari ko'pincha tarbiyaviy ahamiyatga ega bo'lib, ba'zi qofiyalar bolalarga hayvonlar, ranglar yoki boshqa mavzularni o'rgatadi. Ingliz tilidagi sanash qofiyalari ko'proq asosiy hisoblash va raqamlar ko'nikmalariga e'tibor qaratadi. Nemis va inglizcha sanama qofiyalar o'rtasidagi asosiy farqlardan biri qofiyalarda ishlatiladigan tildir. Nemischa sanash qofiyalari nemis tilida, inglizcha sanash qofiyalari esa ingliz tilida. Yana bir farq qofiyalarning mazmunidir, nemis qofiyalari ko'pincha tarbiyaviy ahamiyatga ega. Bu farqlarga qaramay, qofiyalarning ikkala turi ham bolalarni hisoblashni o'rgatish va ularning til ko'nikmalarini rivojlantirish uchun bir xil maqsadga xizmat qiladi. Bundan tashqari, ular ko'pincha o'yinlarda yoki hisoblashni o'z ichiga olgan tadbirlarda qo'llaniladi.

Xulosa. Umuman olganda, qofiyalarni sanash bolalikning muhim qismidir va yangi tilni o'rganishda ham foydali bo'lishi mumkin. Biroq, hisoblangan qofiyalarni

nemis va ingliz tillari o'rtasida tarjima qilish qiyin bo'lishi mumkin, chunki ular turli tuzilmalarga va madaniy manbalarga ega. Ushbu qiyinchiliklarni yengish uchun tarjimonlar tillar va ularning farqlarini chuqur tushunishlari va yaxshiroq tarjima qarorlarini qabul qilish uchun tadqiqotga tayanishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Bassnett, S. (2014). Translation. Routledge.
2. Hatim, B., & Mason, I. (1997). The translator as communicator. Routledge.
3. Newmark, P. (1988). A textbook of translation. Prentice Hall International.
4. "Eins, zwei, Polizei." Wikipedia, Wikimedia Foundation, 29 June 2021, en.wikipedia.org/wiki/Eins,_zwei,_Polizei.
5. "Zehn kleine Zappelfinger." Wikipedia, Wikimedia Foundation, 16 June 2021, de.wikipedia.org/wiki/Zehn_kleine_Zappelfinger.
6. "This Old Man." Wikipedia, Wikimedia Foundation, 19 July 2021, en.wikipedia.org/wiki/This_Old_Man.
7. "Max und Moritz." Wikipedia, Wikimedia Foundation, 20 July 2021, en.wikipedia.org/wiki/Max_and_Moritz.